KEHF SURESİNDEKİ BİR ÂYETİN TEFSÎRİ

Soru: Selâm sevgili hocam, sizi kitaplarınızdan tanıyan ve seven bir okurunuzum, bazı konuda sizinle aynı düşünmesek de size Allah razı olsun dışında bir söz diyemiyorum, sizin sayenizde ne kadar cahil olduğumu öğrendim. Hocam benim de size bir sorum var ve benim için çok önemli. Kehf suresi 80. *"Oğlana gelince: Onun anası babası mü'min insan-lardı. Bunun, onlara azgınlık ve küfür sarmasından korktuk."* benim anlamadığım endişelendik demesi. Çünkü hemen 82. âyette *"Bunu ben kendiliğimden yapmadım. İşte senin sabre-demediğin şeylerin içyüzü budur."* demesidir. Lütfen hocam burasını biraz açarsanız bana çok yardım etmiş olursunuz. Saygılarımla selâmlar ellerinizden öperim. ...

Cevap: Kehf Suresi/60-82. âyetlerde Mûsâ ile uşağının, Allah'ın, kendi katından bilgi verdiği bir kulla buluşmak üzere yola çıktıkları, iki denizin birleştiği yer-de onu buldukları; Mûsâ'nın ona tâbi olup bir süre onunla dolaştığı; fakat onun, görünürde kendi bildiklerine ters düşen işler yapmasına daya-namayıp ona itirazlarda bulunması yüzünden ayrılmak zorunda kaldığı; ayrılırken o zâtın, yaptığı işlerin içyüzünü Mûsâ'ya açıkladığı anlatıl-maktadır.

Burada ilginç olan bir nokta var: Sâlih kul, gemiyi yaralayıp kusur-lamasını kendisine mal ederek: "*Onu kusurlu yapmak istedim, çünkü on-ların ilerisinde her (sağlam) gemiyi zorla alan bir kral vardı."* demiştir. Eksiklik belirten kusurlama eylemi Allah'a mal edilmemiştir.

İyi kişiler olan ana babayı, haydut olan çocuğun şerrinden kurtarmak için yaptığı öldürme eylemini de ikisine (kendisi ile Mûsâ'ya mal ederek *"İstedik ki Rab'leri onun yerine onlara ondan daha temiz, daha merhametli (ana babasına iyilik eden) birini versin."*
Gerçekte suçluyu cezalandırma olsa da bu eylem yine bir canın öldürülmesi, görünürde cinâyet gibi oldu-ğundan Allah'a mal edilmemiş "Biz istedik" demiştir. Haydut çocuğu öldürme işi, Allah'ın değil, Hızır ile Mûsâ'nın eylemi olarak görünmektedir. "Korktuk, endişelendik" eyleminin öznesi de Hızır ile Mûsâ'dır.

Fakat yetîm çocukların korunması için duvarın düzeltilmesi işi, tama-men bir merhamet ve lütuf eylemi olduğundan, bu, *"Rabbin istedi ki on-lar (büyüyüp) güçlü çağlarına ersinler ve Rabbinden bir rahmet olarak hazînelerini çıkarsınlar."* ifadesiyle Allah'a mal edilmiştir. İşte bu ifadeler, Allah'a karşı edep ve saygıyı gösterir.